

125 JAAR SIERVOGELS

Tekst: Nico van Wijk.

Het aantal ingezonden siervogels op de Avicultura tentoonstellingen was in de beginjaren gering. Vooral het transport en de omvang van de vogels zullen hieraan zeker bijgedragen hebben. Dat is in de loop der jaren gelukkig veranderd en nu vormt de diergroep siervogels op veel shows een interessante afdeling.

Vroeger werden er ook artikelen over voliërevogels in Avicultura geplaatst. Vanaf de jaren '80 werd dit niet meer gedaan. Kleurplaat met diverse bastaardvogels. (archieff Wim Voskamp)

Bestuursleden van Boskoop en Omstreken uit 1977. Van links naar rechts: Nico van Wijk, Kees van der Sijs, Jan van der Werf, Aart Harkes, voorzitter Ben Blanken, Wim den Ouden en Arie Deelen.

Bijlage 140 van Avicultura omstreeks 1900, voorstellende een blauwe- en witte Oorfazant. (archieff Geri Glastra)

Een paar Elliotfazanten, bijlage 144 van Avicultura. (archieff Wim Voskamp)

Gaf je vroeger de siervogels met een transport mee naar een tentoonstelling, dan wilde dat nog niet zeggen dat ze gaaf in de kooien werden geplaatst. Lang niet iedere tentoonstellingsorganisatie beschikte over medewerkers die daar verstand van en gevoel voor hadden. Ook gaven liefhebbers hun dieren niet graag uit handen, omdat siervogels dikwijls wat stressgevoelig zijn. In het begin was het houden van siervogels ook vaak tweeledig. Deze werden immers voor hun sierwaarde en voor hun nuteigenschappen gehouden. Een sprekend voorbeeld hiervan is de kalkoen.

Wel werden siervogels in beperkte aantallen ingezonden op de verenigingstentoonstellingen. Op deze eigen clubtentoonstelling kon men de, -vaak kostbare-, vogels beter in de gaten houden en mocht er iets niet in orde zijn, kon er snel ingegrepen worden.

In die tijd was deze diergroep samen met de watervogels puur een bijzaak voor vele organisaties. Specialisten als keurmeesters waren er toen ook al veel te weinig. Vaak werd dit keuren er maar even bijgedaan door een hoenderkeurmeester, wat niet bepaald stimulerend werkte om in te zenden.

Als je de kleine advertenties uit de beginperiode bekijkt, dan waren deze vogels wel terdege aanwezig in ons land, maar ze inzenden op een tentoonstelling was een ander verhaal.

De grote ommekeer

Ongetwijfeld is de ommekeer ontstaan door de artikelen van o.a. Van der Mark eind jaren 60, begin jaren 70. Hiermee wekte hij de aandacht voor deze mooie vogelgroep en het fokken hiervan. De extreem hoge aanschafprijzen van net na de oorlog, begonnen toen te zakken, zodat de vogels voor een breder publiek bereikbaar werden. Ook

Bijlage 202 van Avicultura uit 1911 van een paar Lady Amherst fazanten. (archief Wim Voskamp)

het verschijnen van de mooie siervogelboeken van Van der Mark en Rutgers zullen hier ongetwijfeld aan meegewerkt hebben. Gelukkig zijn de voederfabrikanten zich gaan interesseren voor de siervogels en hebben ze veel onderzoek gedaan naar speciaalvoerders. Het fokken van siervogels is hierdoor enorm vooruit gegaan.

Keurmeester Harry Koopmans keurde in 1980 de Noord-Hollandse witborsteenden, zoals u ziet, niet van een al te beste kwaliteit. (foto Nico van Wijk)

Bijlage 229 van Avicultura uit 1914 met een afbeelding van een paar Zilverfazanten. (archief Nico van Wijk)

De opmars begint

Je mag gerust zeggen dat de vereniging Boskoop en Omstreken als voorbeeld voor heel Nederland gesteld kan worden. Hier werden grote aantallen siervogels ingezonden. Dit alles werd vanaf het begin van de jaren zeventig op de Provinciale Bondstentoonstelling van Zuid-Holland verwezenlijkt. Elk jaar groeide het aantal ingezonden dieren, met als record 425 sier- en watervogels, waarvan 27 siervogels in december 1975. Toen al werden pauwen, kalkoenen, parelhoenders, fazanten en enkele kwartels ingezonden. Dit aantal werd behaald door een groep enthousiaste liefhebbers van deze vereniging. Ook bij uitgeverij Misset in Doetinchem (toen uitgever van Avicultura) werd dit opgemerkt. Ondergetekende kreeg het verzoek om er een ver-

slag voor Avicultura van te maken. Misset stuurde hun dierenfotograaf Henny Keizer naar Boskoop om foto's voor bij dit artikel te maken. Door deze publicaties in Avicultura begon de ware opmars in Nederland en België. Ook auteurs, zoals Van den Akker, Banning-Vogelpeel en niet te vergeten Van der Mark maakten reclame in hun boeken voor deze show. De tentoonstelling in Boskoop werd hierdoor in binnen- en buitenland bekend. Vele liefhebbers uit Nederland en België brachten een bezoek aan deze tentoonstelling en werden besmet met het Sier- en watervogel virus.

Dezelfde enthousiaste liefhebbers uit Boskoop gingen vanaf die periode ook met grote aantallen vogels op de tentoonstellingen van Avicultura en Ornithophilia inzenden. Dit werd extra gestimuleerd door de keurmeesters Van der Zaan en Biallostowski, die jaarlijks ook op de tentoonstelling in Boskoop kwamen keuren. Een groot probleem was in die tijd het feit dat je bij Ornithophilia niet zelf je dieren mocht inkooien. Je moest de kisten met dieren achterlaten op de tafels, waar de dierenartsen en de studenten de dieren controleerden. Dit stuitte veel liefhebbers tegen de borst en waren hierdoor terughoudend om in te zenden. De kisten met hun kostbare dieren werden namelijk ingekooid door helpers, die soms geen affiniteit hadden met deze diergroep, waardoor er beschadigingen optraden. Ook de Boskoopse inzenders waren hier niet blij mee, maar door bemiddeling van de heer Biallostowski konden zij zelf hun dieren in de kooien plaatsen. Pas vele jaren later konden alle inzenders hun eigen dieren zelf inkooien op deze show, hetgeen een hele verbetering was.

Vanaf deze tijd begon deze groep zich als een olievlék over Nederland en België zich te verspreiden. Inmiddels was in België de vereniging Aviornis opgericht en slechts enkele jaren later konden ook de Nederlandse liefhebbers zich hierbij aansluiten.

Grote siervogels

Het duurde nog tot 1984 voor de eerste siervogelclub van Nederland werd opgericht, zij het met Bel-

Een Turkse tortel en een Zomertortel. (archief Wim Voskamp)

gische inbreng. Na een aanvankelijke bloeiperiode van deze Kalkoenfokkersclub, die hun clubshow bij Gallinova ondergebracht, ging zij jammer genoeg weer ten onder in 2002. Toch wisten ze nog 39 kalkoenen in 10 rassen in de kooien te brengen op hun clubshow in 1995, een waar hoogtepunt. Verder is de show Gallinova in Barneveld ook belangrijk geweest voor het showen met siervogels. Barneveld gold als het hart van de pluimveehouderij in ons land en was ook een centrum voor de siervogelfokkerij. Wij weten ons nog goed de grote rij met ingezonden Goudfazanten te herinneren. Waar zag je die elders in zulke aantallen op een show? Ook de Peelhorstshow in Horst mag in dit verhaal

niet vergeten worden. Vele jaren achtereen werden hier grote aantallen grote- en kleine siervogels ingezonden. Ook de NHDB merkte dit op en ging de Peelhorstshow aanwijzen als examenplaats voor sier- en watervogelkeurmeesters.

Kleine siervogels

Alhoewel er in de jaren '70 al kwartels in Boskoop werden ingezonden, duurde het nog tot eind jaren '80 voor de grote doorbraak kwam. Het was de heer Geerlings die in grote aantallen kwartels inzond op de BTT. Al enkele jaren later besloot de NHDB om een siervogelstandaard te gaan uitgeven, waar de heer Geerlings zijn medewerking aan heeft verleend.

Heden ten dage zijn de oorspronkelijke duiven, -waaronder ook de lachduiven-, niet meer weg te denken. Op de Europashow in 1992 te Zuidlaren, werden de eerste lachduiven ingezonden door een Duitse inzender. Het waren er slechts vier in enkele kleurslagen. De sierduivenkeurmeesters wilden deze duiven niet beoordelen en toen werden ze maar ingedeeld bij de siervogelkeurmeesters. Dit was achteraf niet zo verwonderlijk, omdat de lachduiven in andere landen ook onder het siergevogelte vallen. Het duurde nog enige jaren, voordat er een stijging te constateren was in het aantal ingezonden lachduiven. Er werd in 2002 een oproep bij de siervogelkooien op de Noordshow geplaatst, om te komen tot de oprichting van een specialclub. Er meldden zich meteen al ongeveer 60 geïnteresseerde aspirant-leden. De Nederlandse (D)uiven, (F)rankolijnen, (K)wartels en (P)atrijzen club (DFKP club) werd opgericht.

Jaarlijks brengt deze club haar clubshow onder op de Noordshow, waardoor deze show uitgroeide tot de grootste show wat siervogels betreft.

Prijswinnaars op de show van Boskoop uit 1990 met o.a. van links naar rechts: Jan Cees Benckhuysen, Kees van der Sijs en geheel rechts Hans de Ligt en Piet Vertegaal.